

Liite 2

Maanteiden häiriötilanteiden toimintamallit ja periaatteet – opas kenttätöitä varten

Versio 1.00
29.11.2022

Sisällysluettelo

<u>TOIMINNAN KESKEISET TAVOITTEET</u>	3
<u>HÄIRIÖNHALLINNAN RAIVAUKSEN TOIMINTAMALLI</u>	4
<u>KARTAT, REITIT ja TILANNEKUVAT</u>	5
<u>JOHTAMINEN</u>	6
<u>TIEDONTASAUS</u>	7
<u>TILANNEKUVA</u>	8
<u>TYÖSKENTELY TIELLÄ</u>	9
<u>LÄHISIIRTO</u>	10
<u>VARAREITIT (varautuminen ja käynnistäminen)</u>	11

<u>LIIKENTEENOHJAUSPALVELUN KÄYTTÖ</u>	12
<u>KUNNOSSAPITO</u>	13
<u>TIEINFRAN VAURIOTIETOJEN VÄLITTÄMINEN</u>	14
<u>JOUKKOLIIKENNE</u>	15
<u>HINAUSTOIMINTA</u>	16
<u>ERIKOISKULJETUKSET</u>	17

TOIMINNAN KESKEISET TAVOITTEET

1. Uhrien auttaminen ja työturvallisuuden takaaminen
2. Lisäonnettomuuksien ehkäisy
3. Tutkinnan turvaaminen
4. Vähintään yhden kaistan avaaminen liikenteelle mahdollisimman nopeasti
5. Raivauksen oikea-aikainen toteuttaminen
6. Hallittu palautuminen normaaliin liikennetilanteeseen

Häiriön- hallinnan raivauksen toiminta- malli

Toimintamalli

1. Pelastuslaitoksen P30 tai tilannetta johtava pelastusviranomainen tekee viranomaiskutsun Virven YL-kanavan kautta ja määrittää puheryhmän, jolle viranomaiset siirtyvät. Kutsussa mukana poliisi, pelastuslaitos, ensihoito ja tieliikennekeskus.
2. Pelastuslaitoksen P30 tekee ensitiedotuksen ja tilannearvion.
3. Pelastuslaitos vastaa pelastustoiminnasta.
4. Ensihoito vastaa loukkaantuneiden pelastustoiminnasta.
5. Poliisi vastaa liikenteenohjauksesta, pelastustoiminnan turvaamisesta ja onnettomuustutkinnasta.
6. Tieliikennekeskus vastaa liikenteen tilannekuvan muodostamisesta liikennetiedottamisesta ja tukevien palvelujen käynnistämisestä.
7. Yhteisen tilannekuvan perusteella arvioidaan ja sovitaan raivauksen.
  - a) käynnistäminen ja sen ajankohta
  - b) vaatima kalusto ja osaaminen
  - c) liikenteenohjaus ja varareittitarve
  - d) liikennöitävyyden muutokset
  - e) tilanne ohi -tieto

Häiriötilanteen liikenteen hallinnan peruslähtökohtia

1. Tiivis ja ajantasainen vuorovaikutus viranomaisten välillä koko häiriötilanteen ajan.
2. Tärkeää liikenteen haittojen minimointi.
3. Mahdollisimman nopeasti vähintään yksi kaista liikenteen käyttöön, Pelastustoiminnan johtaja määrittää, milloin voidaan ottaa käyttöön.
4. Varareittien valmistelua ei kannata viivytellä. Liikenteenohjauspalvelulla pienet varareitit nopeasti käyttöön.
5. Tiedottaminen tehokkaasti. Tieliikennekeskuksessa tehokkaat viestintäkanavat, jolloin ilmoitukset kaikista liikennettä haittaavista häiriötilanteista mm.
  - a) liikenneonnettomuudet
  - b) rakennus- tai liikennevälinepalot (savuhaitta tai muu haitta)
  - c) vaarallisten aineiden leviäminen/onnettomuudet (koskee liikenteelle tiedottamista)
  - d) muut tieliikennettä haittaavat onnettomuudet/tapahtumat/muu haitta liikenteelle (esimerkiksi öljyä tiellä)
  - e) tärkeiden liikennevalojen toimimattomuus (keltavilkulla tai pimeänä)
  - f) pääkatujen ennalta arvaamattomat vauriot (esimerkiksi vesijohdon katkeaminen)
  - g) yllättävät kelimuutokset
  - h) tieto pientareelle jätetyistä siirrettävistä ajoneuvoista ja niiden rekisteritunnuksesta
  - i) muut liikenteeseen vaikuttavat seikat (kuten hirvieläimen tai karhun havaittu liikkuvan tiellä)

KARTAT, REITIT ja TILANNEKUVAT

Karttapaikka

Kartta-
paikka

Varareitit (vaatii tunnukset)

Varareitit

Erikoiskuljetusreitit

Erikois-
kuljetus-
reitit

Liikennetilanne

Oulun-
liikenne.fi

Fintraffic

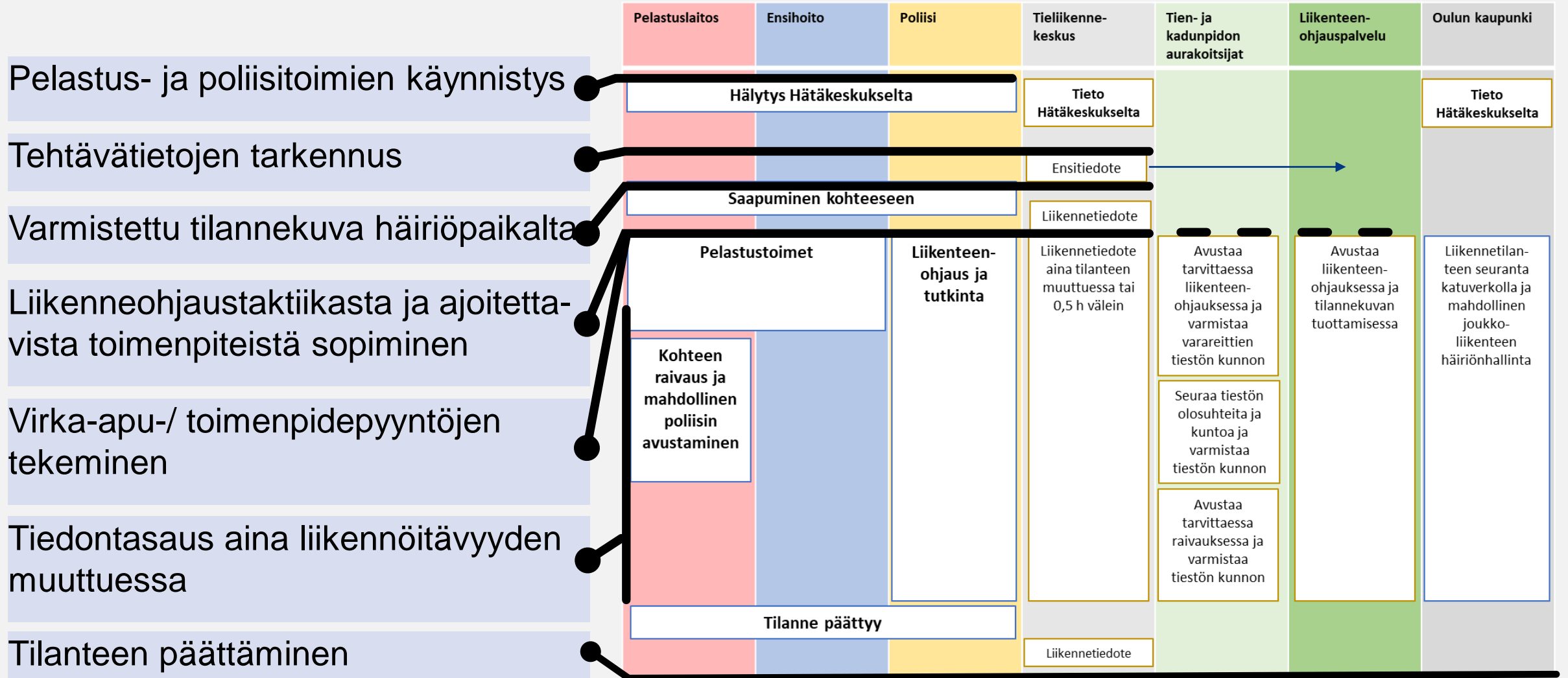
Google

JOHTAMINEN

Vastaa	Avustaa	Osallistuu

Toimija/vastuu	Yleisjohto	Uhrien hallinta	Liikenteen ohjaus	Tutkinta	Tiedottaminen	Viestintäliikenne	Liikennealueiden kunnossapito	Seudullisen joukko-liikenteen häiriöt
Pelastuslaitos					Pelastustoiminta			
Ensihoito								
Poliisi					Poliisi-toiminta			
Tieliikennekeskus					Liikenne			
ELY-keskus				Tutkijalauta-kunta			Maantiet	
Kaupunki/kunta				Tutkijalauta-kunta			Kadut	

TIEDONTASAU

TILANNEKUVA

- Muodostetaan aina yhteinen tilannekuva
- Viranomaisten tiivis yhteistyö kohteessa sekä siinä tehtävä vuorovaikutus, toiminnanohjaus ja johto-/tilannekeskusten informointi (**seuranta-alue -> lähialue**)
- Viranomaisten kauko-ohjattavien ilma-alusten (esim. UAS) hyödyntäminen (**seuranta-alue -> 0 - 5 km**)
- Tieliikennekeskuksen seuranta- ja kamerajärjestelmien hyödyntäminen (kiinteät + mobiilit) (**seuranta-alue -> 0 - 50 km**)
- Viranomaisten ilma-alusten hyödyntäminen (**seuranta-alue -> 0 - 50 km**)

TYÖSKENTELY TIELLÄ

1. Tieliikennekeskus selvittää aktiivisesti tarpeet ja mahdollisuudet sähköisten opasteiden käyttöön
2. Viimeistään paikalle saavuttaessa ilmoitus tieliikennekeskukseen liikenteen varoittamista ja tiedottamista varten
3. Oman toiminnan suojaus (riittävä pelastustoiminta-alue, suoja-ajoneuvon käyttö törmäysvaimentimella tai ilman, turvallinen liikenteen ohjaus)
4. Tilanne ohi -ilmoitus tieliikennekeskukseen

LÄHISIIRTO

- Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008 -> Jos ajoneuvon sijainnista aiheutuu vaaraa liikenneturvallisudelle, poliisi on velvollinen viipymättä siirtämään ajoneuvon.
- Turvallisuuskriteeri: **Ajoneuvo kaistalla**
- Ajoneuvo siirretään lähimmälle mahdolliselle alueelle

VARAREITIT (varautuminen ja käynnistäminen)

Toimitaan Kiertotien käyttöönoton yhteistoimintamallin mukaisesti.

Käynnistäminen:

- Varareittijärjestelyt käynnistetään mahdollisimman pian, kun häiriö tunnistetaan pitkäkestoiseksi (muutamasta tunnista useampaan tuntiin).

Tavoite kiertotien käyttöönotossa viimeistään 3 h häiriötilanteen jälkeen.

Päätös: Paikalla oleva viranomainen (**poliisi**, jos paikalla). Konsultaatio muut viranomaiset ja tieliikennekeskus

Käynnistys-
toimenpiteet: **Tieliikennekeskus** yhteistyössä poliisin ja pelastuksen kanssa

Huom ! Yksityistiet eivät ole virallisia varareittejä

LIIKENTEENOHJAUSPALVELUN KÄYTTÖ

Tieliikennekeskus tekee päätöksen tilaamisesta itsenäisesti tai viranomaisten pyynnöstä.

KÄYTETÄÄN AINA, KUN onnettomuus Oulun kohdan moottoritiellä välillä:

Kaakkuri ETL 6 – Linnanmaa ETL 12 arkisin klo 6.30 – 9.00 tai klo 14.00 – 20.00, jossa ajoneuvo kaistalla tai kaistoilla.

KÄYTETÄÄN PIENELLÄ KYNNYKSELLÄ, KUN onnettomuus seuraavilla tiejaksoilla:

VT 4 Haaransilta – Räinenperä
VT 20 Oulu – Jääli
VT 22 Oulu – Madekoski
VT 8 Lumijoen tien (MT 813) risteys - Haaransilta
MT 847 Lentokentäntien (MT 815) risteys - Linnanmaa
MT 815 Kaakkuri – Lentoasema

Resurssi:

- Nopeasti (max 30 min.) kaksi ohjausyksikköä (4 henkilöä)
- Lisäresurssimahdollisuus (4 henkilöä)

tai rikkoutunut ajoneuvo osittain tai kokonaan kaistalla/kaistoilla välillä:

VT 4 Haaransilta – Räinenperä

Muilla alueilla (max. noin 100 km säteellä Oulusta) tieliikennekeskuksen harkinnan mukaan. Lähtökohtaisesti muissa tilanteissa hinauksen/raivauksen suorittaja huolehtii ja vastaa työhönsä liittyvästä työkohteen suojauksesta ja liikenteen ohjauksesta.

KUNNOSSAPITO

- Ryhtyy toimenpiteisiin tieliikennekeskuksen toimenpidepyynnön perusteella tai viranomaisten pyynnöstä
- Keskeisiä tehtäviä:
  - Avustaa tarvittaessa liikenteen ohjauksessa ja varmistaa varareittien tiestön kunnon
  - Seuraa tiestön olosuhteita ja kuntoa sekä varmistaa turvallisen liikennöinnin
  - Avustaa tarvittaessa raivauksessa ja varmistaa tiestön kunnon

TIEINFRAN VAURIO TIETOJEN VÄLITTÄMINEN

- Poliisipartio hoitaa onnettomuuspaikkatutkinnan kohteessa
- Partio soittaa vahinkotiedot (sijainti, ajankohta, vaurioitunut tienpitäjän omaisuus sekä vahingon aiheuttaja (nimi, rekisteritunnus ja liikennevakuutusyhtiö)) tieliikennekeskukselle ja pyytää samalla vahingoittuneen omaisuuden asianomistajatiedot
- Partio varmistaa, että asianomistajilta on pysyväissuostumus (valtakirja)
- Rikosilmoituksen laatimisen jälkeen partio toimittaa soittamalla tai sähköpostilla rikosilmoitusnumeron (R-nro) ja mahdolliset muut tarkentavat tiedot tieliikennekeskukselle
- Tieliikennekeskus välittää pyydettäessä vahinkotiedot ja R-nron tienpitäjän edustajalle (valtuutettu urakoitsija)

JOUKKOLIIKENNE

- Tärkeä kulkumuoto, jonka toimivuus tulee huomioida häiriötilanteessa
- Joukkoliikenteen häiriötilanteen ohjaus ja asiakkaiden tiedottaminen nykyisin liikennöitsijöiden vastuulla
- Joukkoliikenne saa tiedon häiriötilanteesta yleisen liikennetiedottamisen kautta.

HINAUSTOIMINTA

- Liikennettä haittaavista toimenpiteistä ilmoitetaan TARVITTAESSA tieliikennekeskukseen
- Tieliikennekeskus voi tarvittaessa lähettää liikenteenohjauspalvelun turvaamaan tiellä työskentelyä ja varoittamaan tiellä liikkuja (max. noin 100 km säteellä Oulusta)
- Turvallisuus varmistetaan riittävällä työnaikaisella liikenteen ohjauksella
- Ruuhka-aikoina sallitaan lähtökohtaisesti vain henkilöiden pelastaminen ja lisävahinkojen estäminen

ERIKOISKULJETUKSET

- Reagoidaan kaikkiin merkittävästi normaalista liikennevirrasta poikkeaviin kuljetuksiin
- Käynnistetään tarvittavat varoitus- ja suojaustoimenpiteet